

**INSTITUTI I ZHVILLIMIT TË ARSIMIT
REPUBLIKA E SHQIPËRISË**

**PROGRAMI I KURRIKULËS ME ZGJEDHJE TË DETYRUAR PËR
SHKOLLAT E MESME TË GJUHËVE TË HUAJA**

FUSHA: GJUHË E HUAJ

LËNDA: GJUHË FRËNGE

KODI: 3.2.11.Zgj(av)

**PROGRAMI I LËNDËS
GJUHË FRËNGE
PËR KLASËN E 11-të
NIVELI I AVANCUAR**

Koordinatori: Erifili Hashorva

Redaktori: Gazmend Krasniqi

Përgjegjës sektori: Marita Hamza

TIRANË, KORRIK 2010

Nisur nga politikat kombëtare për integrimin, në kuadrin e reformimit të sistemit mësimor edukativ mësimi i gjuhës së huaj në Shkollën e mesme të Gjuhëve të Huaja si përbërës i kurrikulës së re bërthamë zë një vend me rëndësi në formimin qytetar të brezit të ri, për krijimin e një mjedisi multigjuhësor, multikulturor, duke synuar integrimin gjithnjë e më të shpejtë të nxënës/it,-es në mjedisin e përbashkët evropian..

Përvetësimi i gjuhëve të huaja në shkollat e mesme të gjuhëve të huaja ndikon jo vetën në formimin gjuhësor të nxënësve por mbi të gjitha në formimin e individualitetit të nxënës-it/es si dhe në ndërtimin e qëndrimeve dhe sjelljeve etike që i shërbejnë komunitetit dhe krijojnë një qytetar të ri të Evropës.

Avancimi dhe thellimi, në mësimin e gjuhës së huaj veçanërisht asaj frënge, si pjesë përbërëse e kurrikulës së re të AML-së, e ndihmon nxënës/in,-en të zgjerojë dijet e tij në fusha të tjera në mënyrë që të jetë i aftë t'i paraprijë të nxënës gjatë gjithë jetës, duke krijuar kështu dije të qëndrueshme, dhe një ndërthurje ndërlëndore efektive në të gjithë procesin e të nxënës, për të përftuar sa më mirë nga dijet universale në shërbim të interesave, ekonomisë dhe përparimit kombëtar.

Programi i gjuhës frënge të avancuar ndërtohet mbi interesat intelektuale dhe karakteristikat e grup-moshës duke kontribuar në zhvillimin e pavarur, intelektual dhe socio-kulturor, të nxënës/it,-es

Programi i klasës 11-të i gjuhës frënge të avancuar parashikon përvetësimin e njohurive gjuhësore e social - kulturore duke siguruar përveç mësimin të gjuhës edhe përfitim e qëndrimeve dhe sjelljeve të caktuara që inkurajojnë zhvillimin e individualitetit të nxënës/it,-es, respektimin e diversitetit kulturor dhe të interesave dhe prirjeve individuale të nxënës/it,-es duke lehtësuar komunikimin dhe shkëmbimet gjuhësore në të ardhmen. Programi i referohet nivelit të arritur deri në klasën e njëmbëdhjetë, njohurive të përfituara nga mësimdhënia/nxënia në bazë të programit formues të kurrikulës bazë si dhe asaj të avancuar. Programi bazohet në kurrikulën Kombëtare si dhe në përshkruesit e Kuadrit të Përgjithshëm të Referencave. Ky program synon të realizojë nivelin B1+.

Zhvillimi i aftësive të të vepruarit në mënyrë individuale dhe kolektive duke nxitur veprimin e lirë dhe komunikimin në grup, në avancimin dhe thellimin e mëtejshëm në njohuritë e gjuhës së huaj dhe veçanërisht asaj frënge janë konceptuar në qendër të programit si faktor motivues për arritjen e objektivave dhe standardeve të nxënës.

Në mbështetje të kurrikulës bërthamë të gjimnazit, kurrikula me zgjedhje (e avancuar) synon thellimin e njohurive në mësimin e gjuhës nëpërmjet integritit të aftësive bazë (të dëgjuarit, të lexuarit, të folurit, të shkruarit dhe të folurit bashkëveprues) për të arritur rezultate pozitive në testet e vlerësimit të gjuhës së huaj bazuar në kërkesat dhe standardet evropiane sipas kriterit të Testit të vlerësimit DELF B1+.

Ky program bazohet në ecurinë e programit pararendës si dhe atij bashkëshoqërues të kurrikulës bërthamë duke u avancuar në mënyrën e të shprehurit. Ai synon përdorimin e regjistrave të ndryshëm në përdorimin e gjuhës së folur dhe asaj me shkrim si dhe thellimin e njohurive formuese civilizuese evropiane.

Temat e trajtuara në klasën 11-të u referohen kërkesave të kurrikulës kombëtare si dhe Kuadrit të Përgjithshëm Evropian të Referencave në përshtatje me interesat socio-kulturore të vetë nxënësve, si dhe në përshtatje me synimet e programit të avancuar për nxënësit e klasës 11-të të shkollës së gjuhëve të huaja.

Nxënës/i,-ja, *si përdorues i pavarur* i gjuhës frënge përdor në mënyrë mjaft të saktë një repertor strukturash “skemash” në situata të paparashikueshme në përputhje me temat dhe strukturat që thellohen për t’iu përgjigjur me një nivel sa më të lartë. Kërkesave dhe standardeve të Kuadrit Evropian të Referencave si dhe portofolit evropian të gjuhëve.

1. SYNIMI I LËNDËS

Synimi i mësimit të gjuhës frënge të avancuar në klasën 11-të është ai i aftësisë të nxënësve si përdorues aktivë, në përvetësimin dhe pasurimin e mëtejshëm të njohurive, shkathtësive e shprehive për përdorimin e gjuhës frënge si mjet komunikimi në situata të larmishme jetësore me të cilat ai mund të përballet., të shprehë qartë qëllimin e komunikimit dhe të përdorë gjuhën në përshtatje me statusin e bashkëfolësve të tij si dhe thellimi në njohjen e kulturës dhe vlerave evropiane të gjuhës frënge për ti vënë ato në shërbim të ndërveprimit dhe integritit evropian

Programi i gjuhës frënge me zgjedhje të detyruar për klasën 11-të të shkollës së mesme të gjuhëve të huaja synon që nxënës/i,-ja,:

- Të ndërjegjësohet për karakterin dhe vlerat integruese të gjuhës së huaj, për rëndësinë dhe interesin personal e shoqëror të të nxënësve në këtë fushë.
- Të evidentojë përputhjet dhe ndryshimet mes praktikave kulturore të vendeve frëngjisht-folëse dhe kulturës kombëtare duke i vënë në shërbim të formimit kulturor dhe interesa-ve të së ardhmes.
- Të zhvillojë më tej aftësinë komunikuese të përdorë argumentin në shërbim të situatave praktike të jetës së përditshme, duke realizuar një komunikim të drejtpërdrejtë në vazhdimësi.
- Të forcojë ndërveprimin, në situata konkrete brenda dhe jashtëshkollore, lidhur me problematikën dhe temat e trajtuara në programin e kurrikulës bërthamë.

2. OBJEKTIVA TË PËRGJITHSHËM

Objektivat e përgjithshme të programit synojnë që nxënës/i,-ja :

- Duke ruajtur vazhdimësinë, ndërmjet procesit të nxënësve në gjuhë të huaj, si dhe ekuilibrin ndërmjet kurrikulës bërthamë dhe asaj të avancuar, të zotërojnë aftësi gjuhësore dhe kulturore, për të ndërtuar një personalitet gjithnjë e në rritje në përgjigje të kërkesave shtruar nga Kuadri Evropian i Referencave si dhe dokumentet bazë nënshkruar nga MASH.
- Të arrijë një formim të mirë gjuhësor duke realizuar një ndërveprim, shkëmbim komunikativ në situata të ndryshme.
- Të shfrytëzojë dhe të prezantojë materiale në shërbim të thellimit të njohurive gjuhësore duke argumentuar, mbajtur qëndrim rreth tematikës dhe problematikave që trajtohen.
- Të ndërthurë njohuritë e përfutuara në fushat e tjera të nxënësve duke perfeksionuar njëkohësisht të katër kompetencat e të nxënësve të gjuhës së huaj.
- Të realizojë shkëmbime dhe të aftësohet për të përballuar me shkathtësi probleme dhe situata të ndryshme të realitetit në një ambient të huaj.

- Të edukohet me dashuri dhe respekt për kulturën e vendit gjuhën e të cilit mëson, me ndjenjën e solidaritetit dhe tolerancës, si qytetar i ardhshëm i një Evropë multilinguiste e multikulturore, që e sheh diversitetin si pasuri kulturore.
- Të nxitet që krahas njohjes së kulturës së huaj, të forcojnë dhe ruajnë vlerat kulturore kombëtare

3. OBJEKTIVA

a)Objektiva sipas standardit në komunikim

Përshkrimi: Objektivat e standardeve në këtë fushë i japin më shumë rëndësi formimit dhe ndërveprimit gjuhësor për të ngritur në një nivel më të lartë cilësor komunikimin në gjuhën fënge. Nxënës:i-ja tashmë argumenton pikëpamjet e tij, e saj. Kjo i jep nxënësit nxënëses elementët bazë të komunikimit si ato leksiko-gramatikorë që lidhen me regjistrin e gjuhës, fushën e përdorimit, elementë etiko-emocionalë që lidhen me gjestet, traditën, pasthirrat; elementë të rëndësishëm në sigurimin e funksioneve ndërvepruese të komunikimit. Në këtë nivel nxënës/i,-ja si përdorues i pavarur shprehet thjesht, qartë, jep dhe kërkon sqarime.

	Objektiva
Komunikimi	<p>Në përfundim te klasës së 11-të ,nxënës/i,-ja aftësohet :</p> <ul style="list-style-type: none"> • të miratojë, të diskutojë, të kundërshtojë; • të bëjë hipoteza, të shprehë pëlqime dhe mospëlqime; • të kërkojë dhe japë leje, të nxitë a të pengojë një veprim të caktuar; • të shprehë dëshira dhe keqardhje, të urojë • të falë dhe kërkojë falje; • të kërkojë shpjegime, të kërkojë ndihmë, të bëjë falënderim.
Veprimtaritë e komunikimit	<p>Në përfundim te klasës së 11-të ,nxënës/i,-ja aftësohet :</p> <ul style="list-style-type: none"> • të prezantojë veten dhe të tjerët sipas situatave të ndryshme, në mënyrë të nuancuar (formale, zyrtare, miqësore, etj, • të shprehë ndjenjat (gëzim, keqardhje, zemërim...), • të kërkojë /të japë informacion, • të komentojë një fakt (të argumentosh, të krahasosh, etj), • të hartojë një hipotezë (ta konfirmojë, ta mohojë),

	<ul style="list-style-type: none"> • të shkruajë një letër zyrtare (një CV, letër-kërkesë, letër motivimi etj), • të shprehë opinione pozitive/negative mbi diçka, mbi dikë, • të bindë, të argumentojë, të japë këshilla, • të dijë të nisë, të mbajë, të mbyllë një bisedë, • të shprehë pëlqime, shije etj.
--	---

b) Objektiva sipas standardit në kulturë

Përshkrimi: Objektivat e standardeve në këtë fushë parashikojnë një shkallë të ndërgjegjësimit kulturor, si dhe thellim në etikën e komunikimit, duke siguruar jo vetëm njohuri të reja por dhe ndërgjegjësim mbi vlerat kombëtare dhe ato evropiane.

Në përfundim të klasës së 11-të, nxënës/i,-ja përdorues i pavarur i gjuhës frënge aftësohet të njohë, fusha të caktuara të kulturës frënge dhe asaj frankofone si historia, kinemaja, kënga franceze artet pamore etj duke përgjithësuar karakteristika të veçanta. Njëkohësisht mund të bëjë komente mbi to duke shfaqur admirimin, pëlqim, mospëlqim, dhe shije të tjera :

	Objektiva
Kultura	<p>Në përfundim të klasës së 11-të, nxënës/i,-ja aftësohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • të ndërmarrë sipas regjistrave të ndryshëm të gjuhës (zyrtare, miqësore, konfidenciale, normale, informale, etj) veprimtari komunikative ndërvepruese si biseda, korrespondenca me qëllim këmbimet socio- kulturore, • të dijë si t'i drejtohet dikujt sipas hierarkisë për probleme të ndryshme socio-kulturore, duke shprehur mendimet dhe qëndrimet e tij, dhe duke i argumentuar ato, • të kërkojë fjalën në publik si dhe të përdorë si duhet gjestet, fjalët që shoqërojnë ligjërimin, • Si përdorues i pavarur të përdorë mjetet gjuhësore komunikative, për të shmangur format urdhërore në komunikim, duke i zbutur ato me përdorimin natyrshëm të kushtores së mirësjelljes, fjalëve lidhëse etj, • të njohë monumente të artit, personalitete, ngjarje me rëndësi të madhe historike duke i vendosur ato në kuadrin historik dhe kohor, • të flasë për shijet e të rinjve, tregun, çmimet, modën, duke shtuar në çdo çast natyrshëm qëndrimin dhe fjalën e tij për problemet në fjalë.

c) Objektivat sipas standardit në formimin gjuhësor

Përshkrimi: Objektivat e standardit në këtë fushë e aftësojnë nxënës/in,-en të prodhojë elemente gjuhësore që i përkasin nivelit B1+. Nëpërmjet situatave të ndryshme ligjërimore, nxënës/i,-ja nxitet të praktikojë struktura gramatikore të gjuhës frënge, si dhe të kuptojë lidhjen dhe përdorimin e saktë të tyre. Këtu vihet theksi në përpunimin e njohurive gramatikore të përfuara në nivelet e mëparshme gjuhësore, në dhënien e strukturave të reja gjuhësore, si dhe në përdorimin e tyre në situata më të ndërlikuara.

	Objektiva
Elemente gramatikore	<p>Në përfundim te klasës së 11-të, nxënës/i,-ja aftësohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • të ndërtojë drejt fjalinë e thjeshtë dhe atë të përbërë duke përdorur drejt rendin e fjalëve në fjali, • të zotërojë skema të thjeshta e të sakta për të nuancuar mendimin, idetë, në ligjërimin me shkrim e me gojë, • të bëjë dallimin, të krahasojë, nuancat modale të foljes duke i përdorur ato drejt në fjali, • të përshtatë drejt kategoritë e ndryshme duke respektuar ndërvarësinë morfo-sintaksore ndërmjet tyre. (si përshtatja emër-mbiemër, përemër-folje, folje-kryefjalë, folje-rrethorë etj), • të përdorë drejt elementët e pandryshueshëm si lidhëza e parafjalë –sintaksore mes tyre, • të përdorë saktë modalitetin foljor për të shprehur emocione ndjesi të veçanta në ligjërim, • të shprehë mendimet, idetë e tij duke përdorur ligjëratën e drejtë dhe atë të zhdrejtë.

4. OBJEKTIVAT SIPAS AFTËSIVE GJUHËSORE

Aftësia	Objektiva
Të dëgjuarit	<p>Në përfundim te klasës së 11-të, nxënës/i,-ja aftësohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • të ndjekë pa vështirësi një ligjëratë të shqiptuar qartë, që i drejtohet atij/asaj në një bisedë të përditshme, me ndihmën e përsëritjes së disa fjalëve e shprehjeve; • të identifikojë qëndrimet e folësve në diskutime për tema të njohura lidhur me shkollën, familjen dhe kohën e lirë, kur gjuha është e qartë dhe standarde;

	<ul style="list-style-type: none"> • të ndjekë pikat kryesore të një diskutimi relativisht të gjatë, me kusht që shqiptimi të jetë i qartë; • të dallojë dhe të kuptojë me pak vështirësi thelbin e programeve televizive dhe disa të dhëna faktike për tema të njohura; • të ndjekë, herë-herë në hollësi, udhëzimet për përdorimin e një pajisjeje elektronike vetjake, si celular, flesh etj; • të kuptojë dhe të shpjegojë në përgjithësi informacionin që përmbajnë shumica e materialeve të regjistruara (CD, kasete audio ose video), tema e të cilave është e interesit personal dhe gjuha e qartë e standarde; • të ndjekë rrjedhën e një filmi, në të cilin subjekti mbështetet te veprimet dhe figurat.
Të lexuarit	<p>Në përfundim te klasës së 11-të, nxënës/i,-ja aftësohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • të formojë një kuptim të përgjithshëm mbi bazën e asaj që ka lexuar; • të përzgjedhë informacionin e duhur; • të reflektojë mbi përmbajtjen e një teksti: të vlerësojë se sa me vend janë disa elemente të informacionit; • të nxjerrë informacionin e duhur nga një tekst i caktuar; • të identifikojë idenë kryesore nga një material i dhënë në gjuhë standarde dhe me një fjalor relativisht të pasur; • të lidhë informacionin e një teksti me një informacion të jashtëm; • të zhvillojë aftësinë interpretuese, duke formuluar një përfundim logjik për atë që ka lexuar duke përdorur një informacion të njëjtë më atë që i jepet në klasë dhe bën të mundur identifikimin. • të reflektojë për një tekst, bazuar mbi disa vlera dhe bindje, për të dhënë një gjykim në lidhje me moralin e një historie.
Të folurit	<p>Në përfundim te klasës së 11-të, nxënës/i,-ja aftësohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • të zhvillojë me lehtësi e pa përgatitje një bisedë të drejtpërdrejtë për tema të njohura si, p.sh., familja, shokët, shkolla e koha e lirë dhe të shkëmbejë informacionin e nevojshëm mbi këto tema; • të marrë pjesë në diskutime për tema të njohura, me një siguri të kënaqshme, shpesh duke riformuluar mendimin e tij; • të tregojë përmbajtjen e një libri apo filmi, të japë mendime e të përshkruajë përshtypjet e tij;

	<ul style="list-style-type: none"> • të përshkruajë planet, projektet dhe ambiciet e tij, duke dhënë arsye e shpjegime; • të përshkruajë me hollësi një ngjarje të vërtetë dhe të shprehë qartë përshtypjet për të; • të shprehë pikëpamjet e tij vetjake për zgjidhjet e një problemi dhe të ftojë të tjerët të marrin pjesë në debat; • të shprehë me mirësjellje bindjet dhe opinionet e tij, nëse është dakord ose jo dhe të mirëpresë ato të shokëve; • të kërkojë dhe të transmetojë informacionin e nevojshëm, duke kërkuar dhe ndjekur udhëzimet përkatëse; • të krahasojë dhe të argumentojë mendimin e tij.
Të shkruarit	<p>Në përfundim të klasës së 11-të, nxënës/i,-ja aftësohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • të shkruajë qartë tekste të strukturuar mirë, për tema të interesit vetjak; • të përshkruajë një ngjarje të vërtetë apo imagjinare, me fjalor të përshtatshëm për shkrimet treguese; • të kërkojë me shkrim informacionin e duhur për shërbime të ndryshme, duke paraqitur kërkesat e tij specifike për këtë shërbim; • të përshkruajë përmbajtjen e një libri ose filmi, duke dhënë mendimin e tij vetjak; • të shkruajë letra rreth përvojave të veta, duke motivuar ndjenjat, si: gëzim, trishtim, habi, keqardhje etj.; • të përshkruajë përmbledhtas dëshirat, ëndrrat, ambiciet dhe planet për të ardhmen; • të shkruajë raporte të shkurtra rreth një situatë të caktuar, duke parashtruar mendimet e tij pro dhe kundër; • të kërkojë dhe të transmetojë përmes mediave elektronike informacionin e nevojshëm.

5. KËRKESA TË GJUHËS FRËNGE NDAJ LËNDËVE TË TJERA

Programi i gjuhës frënge për klasën 11-të të shkollës së gjuhëve të huaja mbështetet në integrimin ndërlëndor, duke e shfrytëzuar atë për aftësimin në rritje të nxënësve në përdorimin e njohurive gjuhësore, në përgjithësi dhe të katër aftësive (dëgjimit, leximit, të folurit dhe të shkruarit), në veçanti.

Konceptet dhe njohuritë gjuhësore trajtohen e mësohen më mirë në kontekste të caktuara kuptimore, që lidhen ngushtë me fusha tematike të parashtruara në programin e gjuhës frënge dhe të trajtuara në lëndët e tjera. Ky ndërveprim reciprok vërehet në veprimtari të ndryshme të ndërsjellta.

- Ndërthurja mes gjuhës së huaj dhe matematikës shprehet në mësimin e shifrave, të numrave dhe të veprimeve matematikore në gjuhën e huaj.
- Lidhja e gjuhës së huaj me shkencat natyrore, p.sh. me biologjinë, reflektohet në trajtimin e fushës “Komunikimi dhe formimi kulturor”, ku trajtohen tema në lidhje me mjedisin, ushqyerjen, shëndetin etj.
- Në lëndën e TIK-ut, nxënës/i,-ja të aftësohet të kuptojë dhe përdorë terminologjinë që lidhet me lëndën e TIK në funksion të prezantimit të informacioneve të ndryshme.
- Me artet janë të lidhura ngushtë temat për sportin, muzikën, modën dhe pikturën, etj.
- Me shkencat sociale janë të lidhura tema si: miqësia, marrëdhëniet familjare, festat etj.

Trajtimi ndërlëndor u shërben synimeve të përgjithshme të programit, si dhe realizimit të objektivave të tij, kryesisht për:

- Edukimin intelektual: Përmes ndërthurjes së njohurive të ndryshme nxënës/it,-et arrijnë të zbulojnë, të analizojnë, të sintetizojnë dhe të vlerësojnë, duke rritur cilësinë e nxënies.
- Atdhedashurinë: Duke njohur kulturat e popujve të vendeve frëngjishtfolëse, nxënës/it,-et bëjnë krahasime me kulturën amtare dhe ndërgjegjësohen për identitetin e tyre kombëtar.
- Edukimin mjedisor: Ndotja dhe mbrojtja e mjedisit janë tema që shoqërohen me fjalor e struktura gjuhësore, të cilat trajtohen jo si një qëllim më vete, por në një kontekst kuptimplotë dhe edukativ.
- Edukimin kulturor dhe etik: Përmes lëndëve historie dhe gjeografi, nxënës/it,-et fitojnë njohuri, për vendet fëngjishtfolëse.
- Edukimin për të drejtat e njeriut: Realizohet e lidhur ngushtë me temat e barazisë sociale, të diskriminimit social, të respektit reciprok etj.

6. KËRKESA PËR ZBATIMIN E PROGRAMIT

Ky program është një dokument zyrtar i detyrueshëm për t’u zbatuar nga përdoruesit e tij (mësues, etj).

Programi lëndor është vetëm një pjesë e tërësisë së dokumenteve zyrtarë të cilat janë të detyrueshme për t’u zbatuar në lëndën e e gjuhës frënge e avancuar. Dokumentet e tjera kryesore janë korniza kurrikulare si dhe standardet e fushës kurrikulare ku kjo lëndë bën pjesë. Hartimi i programit është mbështetur si te korniza kurrikulare ashtu edhe te standardet e fushës. Për të siguruar përdorimin sa më të mirë të programit është e vlefshme njohja me dokumentet e lartpërmendura.

Te korniza kurrikulare vëmendje e veçantë i duhet kushtuar:

- synimeve të përgjithshme të kurrikulës së shkollës së gjuhëve të huaja,
- vlerësimit të nxënës/it,-es me notë,
- parimeve të mësimdhënie-mësimnxënies.

Gjithashtu, përdoruesve të këtyre dokumenteve u lind nevoja të njohin standardet e të gjitha fushave të tjera të të nxënësve dhe të gjitha programet lëndore të të njëjtit vit, për të siguruar një ndërveprim ndërlëndor.

Zbatimi i programit duhet të bëhet duke respektuar parimet e barazisë gjinore, etnike, kulturore, racore dhe fetare.

A. Objektivat

Objektivat e parashtruara në programin e gjuhës frënge për klasën e 11-të të shkollës së Gjuhëve të huaja janë të detyrueshme për tu realizuar nga mësuesi dhe duhen përvetësuar nga nxënës/i,-ja që do të thotë se të gjithë nxënësve duhet tu jepet mundësia të përvetësojnë objektivat e programit. Objektivat janë të detyrueshme për tu zbatuar sipas shkallës së vështirësisë. Realizimi i objektivave në tema dhe unitete mësimore si dhe renditja e tyre në funksion të realizimit të objektivit brenda unitetit është zgjedhje e lirë e mësues/it,-es. Puna e diferencuar me nxënësit kushtëzohet nga fakti që brenda klasës kemi nxënës me nivele të ndryshme përparimi.

B. Orët mësimore

Shpërndarja e orëve mësimore 36 javë x 2 orë = 72 orë vjetore

Gjuha frënge për klasën e 11^{të} për nivelin e avancuar zhvillohet me 2 orë mësimore në javë Gjatë shtjellimit linear të lëndës në tekst (në kapituj e njësi mësimore) aftësitë gjuhësore dhe kulturore ndërthuren me njëra-tjetrën. Mësues/i,-ja është i/e lirë të bëjë kombinimin e tyre brenda një kapitulli ose një njësie mësimore, pavarësisht renditjes në tabelën e shpërndarjes së orëve.

Komunikimi dhe formimi kulturor zë 55 orë, të cilat ndahen sipas nënlinjave që i përgjigjen 30 orë mësimore për *Kulturën dhe komunikimin* (nga të cilat 70% e tyre që përbëjnë 21 orë do të jenë për thellim dhe avancim në temat e trajtuara duke shtuar informacionin me materiale plotësuese, duke zhvilluar diskutime dhe debate mbi temat e trajtuara, ndërsa 30% e tyre që përbëjnë 9 orë do të shërbejnë për përforsim dhe konkluzione: me thellim dhe avancim do të nënkuptojmë përpunimin dhe diskutimin e dokumenteve burimorë plotësues për temat e trajtuara duke iu përshtatur nivelit B1+, duke argumentuar dhe sintetizuar idetë e shprehura në dokumentet zanorë dhe pamorë.

Gjatë komunikimit mësuesi duhet të nxitë mendimin kritik dhe krijues të nxënësve.

Formimi gjuhësor zë 17 orë. Janë kryesisht orë në të cilat mësuesi shtjellon në bashkëveprim me nxënësit njohuri gramatikore dhe ushtrime gjuhësore gramatikore e leksikore të shkallës së vështirësisë më të lartë, duke synuar krijimin e autorizmave në të shprehurën me shkrim dhe me gojë në përputhje me nivelin B1+ (nga të cilat 70% e tyre që përbëjnë 12 orë mësimore për trajtimin e strukturave të reja, ndërsa 30% e tyre që përbëjnë 5 orë do të shërbejnë për rimarrjen, përpunimin dhe përforsimin e tyre).

Nga orët e përpunimit dhe përforsimit të njohurive planifikon në përputhje me planin vjetor orët e përsëritjes dhe kontrollit me shkrim dhe me gojë.

Përpunimi i njohurive

Përpunimi i njohurive përfshin:

- thellim në njohuritë - bazë;;
- integrimin e njohurive të reja bazuar në dokumenta burimorë brenda jashtë tekstit.

Gjatë përpunimit të njohurive duhet t'i kushtohet kohë e posaçme kultivimit të:

- aftësive të përgjithshme, si: të komunikimit, të menaxhimit të informacionit, të zgjidhjeve problemore dhe të të menduarit kritik e krijues;
- aftësive gjuhësore, të dëgjuarit, të lexuarit, të folurit dhe të shkruarit.
- formimit të qëndrimeve, si qëndrimin etik-social dhe gjatë punës në grupe të vogla nxënësish.

Mësuesi zhvillon edhe tema me nismën e tij ose me kërkesën e vetë nxënësve. Këto tema mund të kenë pikënisjen nga ngjarje aktuale ose thjesht nga kureshtja e nxënësve.

Gjatë orëve të përpunimit të njohurive, nxënësve duhet t'u krijohet mundësia të punojnë detyra tematike e projekte kurrikulare, të zgjidhin situata problemore nga jeta etj.

Pjesë e përpunimit të njohurive është edhe përsëritja e cila ka për qëllim të nxjerrë në pah dhe të përforcojë konceptet kryesore.

Metoda dhe strategji të mësimdhënies/nxënies.

Mësimdhënia ka në qendër të saj metodën komunikative, metoda me bazë detyrën, metodën funksionale dhe atë të situatave sa më afër jetës reale etj.

Në këtë nivel mësuesi do të vazhdojë të adoptojë një metodologji që e konsideron gjuhën si sistem dhe për rrjedhojë, të koordinojë veprimtari që synojnë të katër aftësitë, dmth: të punojë me kompetenca të integruara.

Mësuesi mund të ndryshojë funksionin e caktuar të teksteve dhe të dokumenteve.

Për një tekst të dhënë, veprimtaritë e propozuara do të ndryshojnë sipas qëllimit. Nëse lexojmë për të kuptuar përmbajtjen për një sensibilizim lidhur me atë çfarë paraqitet në dokumentin burimor, ose për përdorimin e mënyrave të sistemit foljor mësuesi duhet të parashikojë veprimtari që mbështetin objektivin e orës mësimore të caktuar. Mësuesi duhet të mbajë vazhdimisht parasysh rritjen e shkallës së vështirësisë ose dozimin e njohurive në formulimin e kërkesave të detyrave dhe ushtrimeve që do të propozojë. Metodologjia e ndjekur nga mësuesi synon kalimin nga më e njohura në thellim dhe përvetësim të njohurive të reja.

Për një mësimdhënie të gjuhës për qëllime komunikimi, është e domosdoshme të krijosh një motivim për të folur që të jetë sa më i justifikuar: simulim nevojash (vënie në skenë në klasë, simulime të përgjithshme, situata komunikimi të qarta, shfrytëzim i mjedisit, shkëmbimeve midis shkollave, letërkëmbimeve telematike, me internet, ose me kaseta audio dhe video), por edhe kënaqësia për të luajtur, për të komunikuar, për t'u shprehur dhe për të dëgjuar tjetrin.

Njëkohësisht mësues/i,-ja duhet të punojë që nga ana e nxënës/it,-es të përdoren në shërbim të arritjes së objektivave të gjitha strategjitë e nevojshme për formimin e aftësive gjuhësore repsektivisht:

Të dëgjuarit

Për të zhvilluar aftësinë e të dëgjuarit, nxënës/i,-ja ushtrohet të ndjekë këto strategji:

- të përqendrohet gjatë dëgjimit
- të mbajë shënime gjatë dëgjimit;
- të klasifikojë çështjet që dëgjon;
- të bëj lidhje mes asaj që dëgjon dhe materialit pamor;
- të përqendrohet te kërkesa e dëgjimit;
- të vërë qëllime dhe objektiva për zhvillimin e aftësisë së dëgjimit;
- të kuptojë gjatë dëgjimit referencat kulturore duke i krahasuar ato me respektivet në kulturën kombëtare.

Të folurit

Për të zhvilluar aftësinë e të folurit, mësuesi/i,-ja ushtron nxënës/in,-en të ndjekë këto strategji:

- t'i kërkojë bashkëbiseduesit përsëritje, në rast moskuptimi;
- të mos ndalojë plotësisht ligjërimin, kur nuk di një fjalë ose shprehje, por të përdorë shprehje e fjalë të njohura që shpjegojnë situatën;
- të përdorë shprehje dhe gjeste tipike të gjuhës frënge, me qëllim që të fitojë kohë për të shprehur idenë e dëshiruar;
- të përsërisë një pjesë të asaj çka thotë bashkëbiseduesi, për të miratuar se biseda ndërmjet tyre po përcillet në mënyrë të drejtë kuptimore;
- të pyesë bashkëbiseduesin për të bërë të qartë atë që është thënë.

Të lexuarit

Për të zhvilluar aftësinë e të lexuarit, mësuesi/i,-ja ushtron nxënës/in,-en të ndjekë këto strategji:

- të kërkojë të dhëna që e ndihmojnë për të parashikuar përmbajtjen e tekstit, si: figura, titulli i mësimit, dy rreshtat e parë të mësimit;
- të lexojë tekstin dhe të nxjerrë kuptimin e ideve në kontekst;
- të lexojë pyetjet rreth tekstit dhe të hamendësojë përgjigjet e mundshme;
- të gjejë referenca të ideve të shprehura në tekst në materialë të tjerë burimorë qofshin ato të karakterit kombëtar apo të tjera që kanë lidhje me problematikën e shprehur në dokumentin burimor bazë.

Të shkruarit

Për të zhvilluar aftësinë e të shkruarit, mësuesi/i,-ja ushtron nxënës/in,-en të ndjekë këto strategji:

- të plotësojë paragrafet bosh në tekstin e dhënë me informacion mbështetës, si: shembuj, sqarime etj.;
- të kontrollojë lidhjen logjike të paragrafëve, duke përdorur lidhëzat dhe modalitetet e duhura;
- të redaktojë shkrimin të mbajë shënime për atë çfarë i kërkohet në detyrën e caktuar; e tij ose të këmbejë punën e tij me atë të shokut.

Parime për zbatimin e programit

Zbatimi i programit mbështetet në parimet e mëposhtme:

Vendosja e nxënës/it,-es në qendër të vëmendjes

Programi i gjuhës frënge e avancuar rrit njohuritë gjuhësore të nxënës/it,-es përmes temave që i përshtaten programit dhe interesave të nxënës/it,-es duke i dhënë mundësi të jetë në qendër të procesit mësimor. Strategjitë e parashikuara nxisin ndërveprimin gjuhësor dhe komunikativ, duke e përfshirë nxënës/in,-en në organizimin e veprimtarive dhe përdorimin e teknikave që i përshtaten individualitetit të tij/saj, duke i forcuar besimin në komunikimin ndëraktiv në gjuhën frënge.

Krijimi i mjedisit të të nxënës

Zgjedhja e nivelit të avancuar siguron krijimin i një atmosfere gjuhësore motivuese dhe konkurruese, si dhe i një ambienti miqësor, emocional duke synuar demokratizimin e mësimin dhe mardhëniet në shkollë. Krijimi i mjedisit të përshtatshëm të të nxënës ndihmuar nga mjetet e teknologjisë në funksion të të mësuarit lehtëson përdorimin e formave të bashkëpunimit në klasë dhe thëllon njohuritë në gjuhën frënge si dhe ato shkencore të fushave të tjera të të nxënës.

Organizimi i klasës

Mësues/i,-ja dhe nxënësit bashkëpunojnë për organizimin e mësimdhënies/nxënies. Për ta lehtësuar mësimdhënien/nxënien, mësuesi/ja gjen mënyra frytdhënëse për të organizuar veprimtaritë komunikuese, siguron dhe sugjeron materiale burimore për nxënësit etj. Mësues/i,-ja i qartëson nxënësit dhe merr mirëkuptimin e tyre për atë çfarë ndodh në klasë. Kjo nënkupton sqarimin e rregullave të radhës së punës dhe përgjegjësi të nxënësve në procesin e kryerjes së veprimtarive.

Mësues/i,-ja sugjeron dhe siguron përdorimin e mjeteve audiovizuale, elektronike dhe ndihmon nxënës/in,-en në përdorimin e formave të ndryshme të teknologjisë informative brenda dhe jashtë klase. Përdorimi i siteve të internetit duhet të jetë i kontrolluar në mënyrë që burimet të jenë origjinale dhe me baza shkencore. Kështu mësuesi dhe nxënësit duhet të sugjerojnë site të ndryshme dhe mundësi të tjera për thëllimin e njohurive të cilat do të ndihmojnë në përvetësimin e gjuhës së huaj.

Të mësuarit bashkëveprues

Mësues/i,-ja krijon kushtet për realizimin e mësimin në mënyrë bashkëkohore, të të mësuarit bashkëveprues realizuar në grupe apo çifte, duke siguruar ndërveprimin gjuhësor dhe bashkëpunimin mes nxënësve gjatë organizimit të veprimtarive në klasë. Ai/ajo përdor forma të larmishme që i përshtaten nivelit dhe veçorive individuale të nxënësve. Ato variojnë nga ndërveprimi në çift apo në grup. Këto forma i bëjnë

nxënësit më bashkëveprues, më të pavarur në shprehjen e mendimit të tyre dhe respektimin ndaj ideve të tjerëve.

Përdorimi i gjuhës në klasë

Në nivelin gjuhësor B1+, nxënësi është më i formuar nga ana gjuhësore e kulturore dhe është i gatshëm të përdorë gjuhën frënge në situata komunikimi për veprimtari që lidhen me veprimtarinë dhe interesat e tij.

Përdorimi i gramatikës në kontekste të reja të panjohura

Në kuadër të respektimit të Kuadrit të Referencave për Gjuhët, gramatika thellohet në bashkëveprim në një kontekst të caktuar, referuar kërkesave të nivelit B1+. Njohuritë gjuhësore janë në shërbim të funksionit komunikativ të gjuhës, cilësia e të cilit varet nga saktësia gramatikore dhe rrjedhshmëria gjuhësore

Qortimi i gabimeve

Programi i gjuhës frënge për klasën e 11-të në nivelin e avancuar synon aftësimin e nxënësve në korrigjimin e gabimeve. Mësuesi duhet të synojë organizimin e një ore mësimi ku të mbizotërojë respekti për fjalën dhe punën e tjetrit/it,-ës dhe çdo diskutim të shërbejë objektivave të përcaktuara nga dokumentacioni bazë miratuar nga MASH dhe Kuadri Evropian i Referencave.

Puna e diferencuar me nxënësit

Në kushtet e mësimdhënies së gjuhës së huaj në shkolla kombëtare të profilit gjuhësor mësuesi i duhet të konceptojë në punën e tij edhe një dimension të punës së diferencuar, me grupe dhe me nxënës të veçantë, në vartësi me interesat e prirjet e tyre individuale dhe krahinore duke respektuar nxënësi/n-en dhe personalitetin e tij/saj.

Për të siguruar ndërveprimin në mësimin e avancuar të gjuhës së huaj është e rëndësishme të përcaktohet nga mësues/i –ja dhe nxënësit puna kërkimore që synon një thellim të punës në mënyrë individuale dhe në grupe. Në këtë veprimtari mësuesi duhet të konceptojë detyra dhe projekte të larmishme që tërheqin vëmendjen e interesat e grupeve dhe nxënësve të veçantë. Mësuesi mund të krijojë grupe të përziera në vartësi të objektivave që synon si dhe në bazë të interesave të nxënësve , për të mos i vënë në vështirësi, por për t'i inkurajuar në zgjidhjen e detyrave

Këtij objektivi i shërben gjithashtu dhe organizimi i veprimtarive kulturore me bazë gjuhën e huaj si recitime, vënie në skenë të pjesëve të ndryshme në gjuhë të huaj, ekspozita etj. Duke konsideruar formimin plurilinguist në edukimin e nxënësve në shkollën e gjuhëve të huaja si pjesë përbërëse e edukimit në këtë shkollë mësuesi nxit studimin, krahasimin mes strukturave gjuhësore të veçanta. Nxënësit mund të sjellin një kontribut të konsiderueshëm nëpërmjet transferimit të njohurive të tyre nga gjuha dhe kultura amtare në gjuhën dhe kulturën e huaj dhe anasjelltas.

7. VLERËSIMI

Vlerësimi i nxënësit në këtë nivel mbështetet tërësisht në objektivat, në programin lëndor të gjuhës frënge e avancuar.

Objektiv i vlerësimit nuk janë vetëm njohuritë dhe aftësitë por edhe qëndrimet e nxënësve, si qëndrimet etiko-sociale në përgjithësi dhe ato të bashkëpunimit me të tjerët.

Duke vlerësuar kurrikulën në kornizën e Kuadrit Evropian të Referencave për gjuhët theksojmë që kriteret dhe mënyrat e vlerësimit në këtë nivel duhen përshtatur me kërkesat e nivelit B1+ të vlerësimit të arritjeve. I takon çdo mësuesi krahas formulimit të objektivave të qartë në përputhje me kurrikulën dhe Kuadrin Evropian të Referencave për gjuhët të bëjë dhe vlerësimin hap pas hapi të çdo kompetence të nxënësit.

Për mësuesin e gjuhës së huaj të vlerësosh nxënësin do të thotë të vlerësosh kompetencat e tij në komunikimin me shkrim e me gojë.

Etapa të vlerësimit

Vlerësimi kalon përmes disa etapave të cilat përfshijnë kontrollin, matjen dhe vlerësimin.

Kontrolli lidhet me rrugën e përfutimit të informacionit mbi atë që ka arritur dhe atë që nuk ka arritur nxënësit gjatë thellimit në mësimi e gjuhë së huaj. Kontrolli realizohet në forma të ndryshme dhe në çdo moment të të mësuarit.

Matja shpreh rezultatin e kontrollit krahasuar me kushte, me kritere, standarde të caktuara paraprakisht dhe paraqitet në pikë, përqindje etj. Duhet thënë se jo çdo kontroll përfundon me matje.

Vlerësimi lidhet me vendosjen e vlerës me anë të notës, shprehjes me fjalë (mirë, shumë mirë etj) në përputhje me gjykimin sasior, cilësor që rezulton nga kryerja e matjes.

Çdo veprimtari e akt komunikimi duhet të vlerësohet në kuadrin e arritjeve të nxënësve në mënyrë që hap pas hapi të realizohen objektivi i përgjithshëm dhe ato specifike për mësimin e gjuhës së huaj në përputhje me kornizën kurrikulare dhe Kuadrin Evropian të Referencave për Gjuhët.

Vetëvlerësimi:

Vetëvlerësimi është një tjetër element i rëndësishëm i vlerësimit në mësimin e gjuhës frënge, ku secili nxënës/e jep gjykimin për zotësinë e vet. Vetëvlerësimi është një element plotësues i domosdoshëm i vlerësimit të njohurive nga mësues/i,-ja, nga prindërit dhe institucionet e tjera. Vetëvlerësimi ka efekt kur:

- u referohet normave dhe kapacitetit që Kuadri i Referencave për Gjuhët parashtron për grupmoshën dhe nivelin e tyre,
- lidhet me një përvojë të veçantë gjuhësore e ndërkulturore.

Vetëvlerësimi i nxënësve bëhet i matshëm nëpërmjet përcaktimit të synimeve të qarta në program. Si mjet në vetëvlerësim shërben Portofoli Evropian i Gjuhëve (PEGJ), që me anë të tri pjesëve të tij: Pasaportës Gjuhësore, Biografisë gjuhësore dhe Dosjes, nxit nxënës/en të mendojë mbi nivelin e tij gjuhësor, duke vetëvlerësuar

njohuritë e marra, dhe dokumentimin e arritjeve të tij gjuhësore të cilat mund të jenë: provime me shkrim, detyra tematike, çertifikata, projekte kurrikulare, fotografi e produkte të veprimtarive kurrikulare.

PEGJ-i është dokumenti që çdo nxënës shënon eksperiencat dhe njohuritë e tij gjuhësore e kulturore. PEGJ-i nxit nxënësin të përmirësojë mësimin dhe kapacitetin e vlerësimit të aftësive të tij në fushën e gjuhëve. Përdorimi i PEGJ-it favorizon lëvizjen në Evropë duke informuar aftësitë për gjuhët në mënyrë të qartë dhe të krahasueshme në nivel ndërkombëtar. PEGJ-i kontribuon në mirëkuptimin reciprok në Evropë nëpërmjet eksperiencës së kulturave të tjera dhe me ndihmën e kapaciteteve të komunikimit në shumë gjuhë.

- Nxënësit, gjithashtu, vlerësojnë punën e njëri-tjetrit në grupe, duke marrë role të ndryshme, madje dhe pa nevojën e ndihmës së mësuesit.
- Nxënës/i,-ja mban shënim arritjet e tij/saj, duke përdorur edhe gjuhën amtare.
- Mësues/i,-ja bisedon me nxënës/in,-en individualisht dhe tregon arritjet e tij/saj.

Interesi më i madh i vetëvlerësimit qëndron në faktin se ai është faktor motivimi dhe ndërgjegjësimi; ai i ndihmon nxënësit të njohin pikat e tyre të forta dhe të dobëta dhe kështu, të organizojnë më mirë të nxënët e tyre. Nga vetëvlerësimi përfiton si nxënës/i,-ja, ashtu edhe mësues/i,-ja.